

RAPPORT

Quickscan Natuurwetgeving Udenseweg 45 te Zeeland

Opdrachtgever
Boslo Investment BV
Weijen 39
5388 HL Nistelrode

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM16385

Status rapport
Definitief

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

<u>Autorisatie</u>	paraaf	datum
Opsteller rapport:		
ir. J.P.M. Hovens		3 november 2016
ir. P. J.C.A. op het Veld (Faunaconsult)		
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. T.K.P.G. Thijssen		3 november 2016

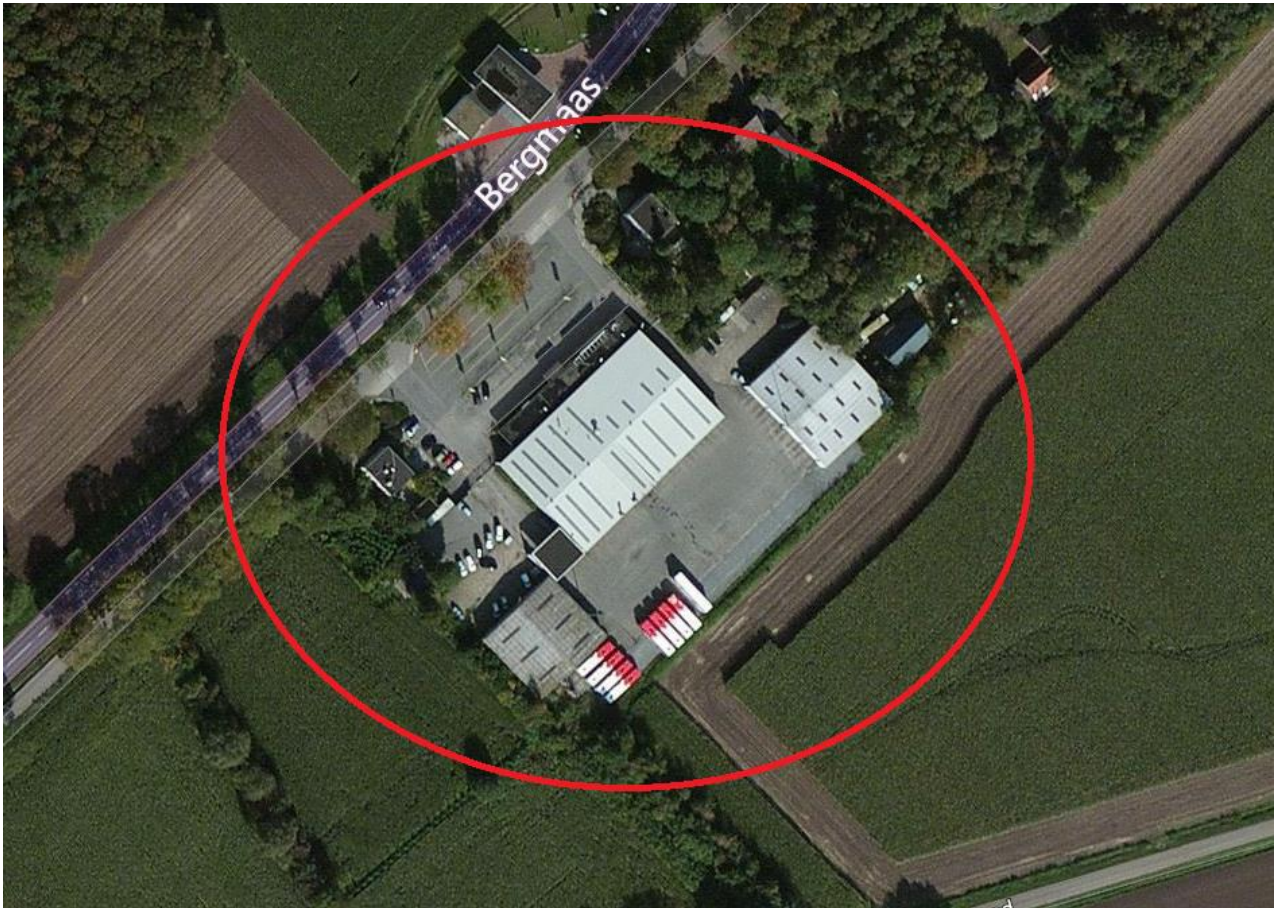
INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel en status van dit document.....	3
1.3 Leeswijzer.....	4
2 WET- EN REGELGEVING	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Flora- en faunawet.....	5
2.3 Natuurbeschermingswet 1998.....	5
2.4 Natuurnetwerk Nederland.....	5
3. WERKWIJZE	7
3.1 Beschrijving van de werkzaamheden.....	7
3.2 Werkwijze quickscan.....	8
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	9
4.1 Beschrijving plangebied.....	9
4.2 Natuurbeschermingswet 1998.....	10
4.3 Natuurnetwerk Brabant.....	12
4.4 Flora- en faunawet.....	12
5. EFFECTBESCHRIJVING EN -BEOORDELING	14
5.1 Natuurbeschermingswet 1998.....	14
5.2 NatuurNetwerk Brabant.....	14
5.3 Flora- en faunawet.....	14
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15
6.1 Natuurbeschermingswet 1998.....	15
6.2 NatuurNetwerk Brabant.....	15
6.3 Flora- en faunawet.....	15
Literatuur	16
Bijlage 1. Flora- en faunawet	17

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Boslo Investment BV heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op de locatie Udenseweg 45 te Zeeland. Hier zal een bestaand bedrijventerrein, dat fungeert als touringcarcentrum gedeeltelijk worden heringericht voor gebruik als tuincentrum (zie figuur 1.1).

Figuur 1.1. De planlocatie (rood omcirkeld).

In deze quickscan natuurwetgeving is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet). Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden (Natuurbeschermingswet 1998) en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden (de voortoets), de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2 WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De belangrijkste wetten die de natuur in Nederland beschermen zijn de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Boswet. Het kabinet wil deze wetten samenvoegen tot 1 wet, namelijk de Wet natuurbescherming. Het is nog niet bekend wanneer de nieuwe natuurwet ingaat.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden en richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij onder meer om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen en een aantal vissen. In de wet is onder andere bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (Algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Daarnaast dient een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (Algemene zorgplicht, artikel 2). Verder is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten, holen en vliegroutes, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen, maar ook voor beheer en onderhoud. De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Flora- en faunawet is opgenomen in hoofdstuk 5. In Bijlage 1 is uitgebreide informatie over de Flora- en faunawet opgenomen.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Met de Natuurbeschermingswet 1998 wordt de bescherming van specifieke natuurgebieden in Nederland geregeld. De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en van het Verdrag van Ramsar zijn in deze wet opgenomen (zie www.natura2000.nl). De Vogelrichtlijn richt zich op de bescherming van alle wilde vogels en hun belangrijkste leefgebieden in de EU. De Habitatrichtlijn richt zich op de bescherming van zeldzame, bedreigde of inheemse plant- en diersoorten en habitats. Het Verdrag van Ramsar regelt de bescherming van wetlands ofwel draslanden (zoals moerassen, meren, rivierdelta's en kustzones van zeeën). Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wordt deze flora en fauna duurzaam beschermd. In juridische zin komt Natura 2000 voort uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen, in Nederland vertaald in de Natuurbeschermingswet.

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die binnen een aangewezen Natura 2000-gebied liggen, komen te vervallen. De buiten de Natura 2000-gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Natuurbeschermingswet is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

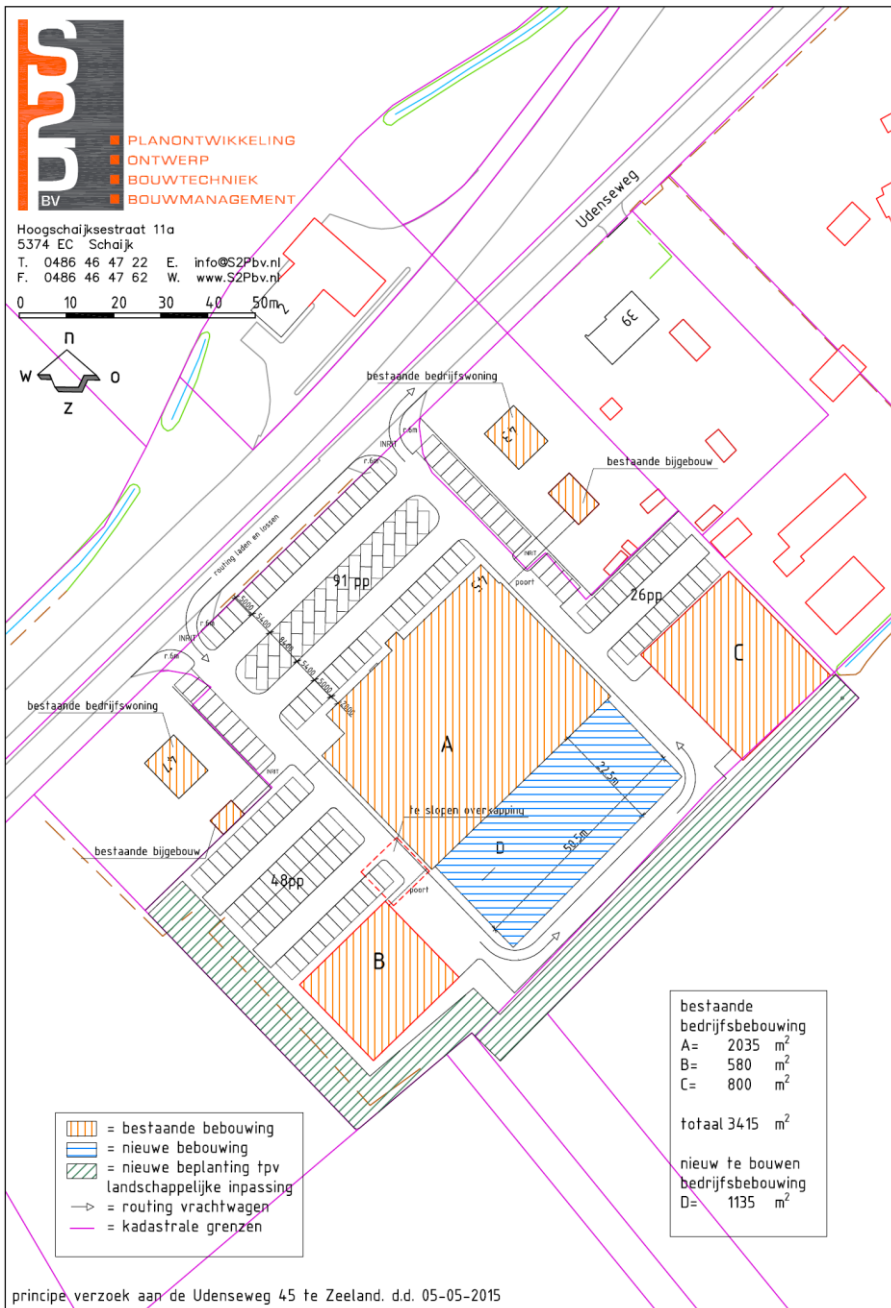
Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

Een stalen overkapping (zie kleine foto voorzijde linksboven) zal worden gesloopt. Een deel van het verharde parkeerterrein en ruigtevegetatie maken plaats voor opgaande beplanting (in verband met de landschappelijke inpassing) en voor een nieuw te bouwen loods (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1. De voorgestane situatie.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie.

Op 23 oktober 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd het voorkomen van beschermde planten in kaart gebracht en werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle gebouwen in het plangebied werden van buiten en van binnen geïnspecteerd op uilennesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Daartoe werd gebruik gemaakt van een ladder, zaklamp en boomcamera.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

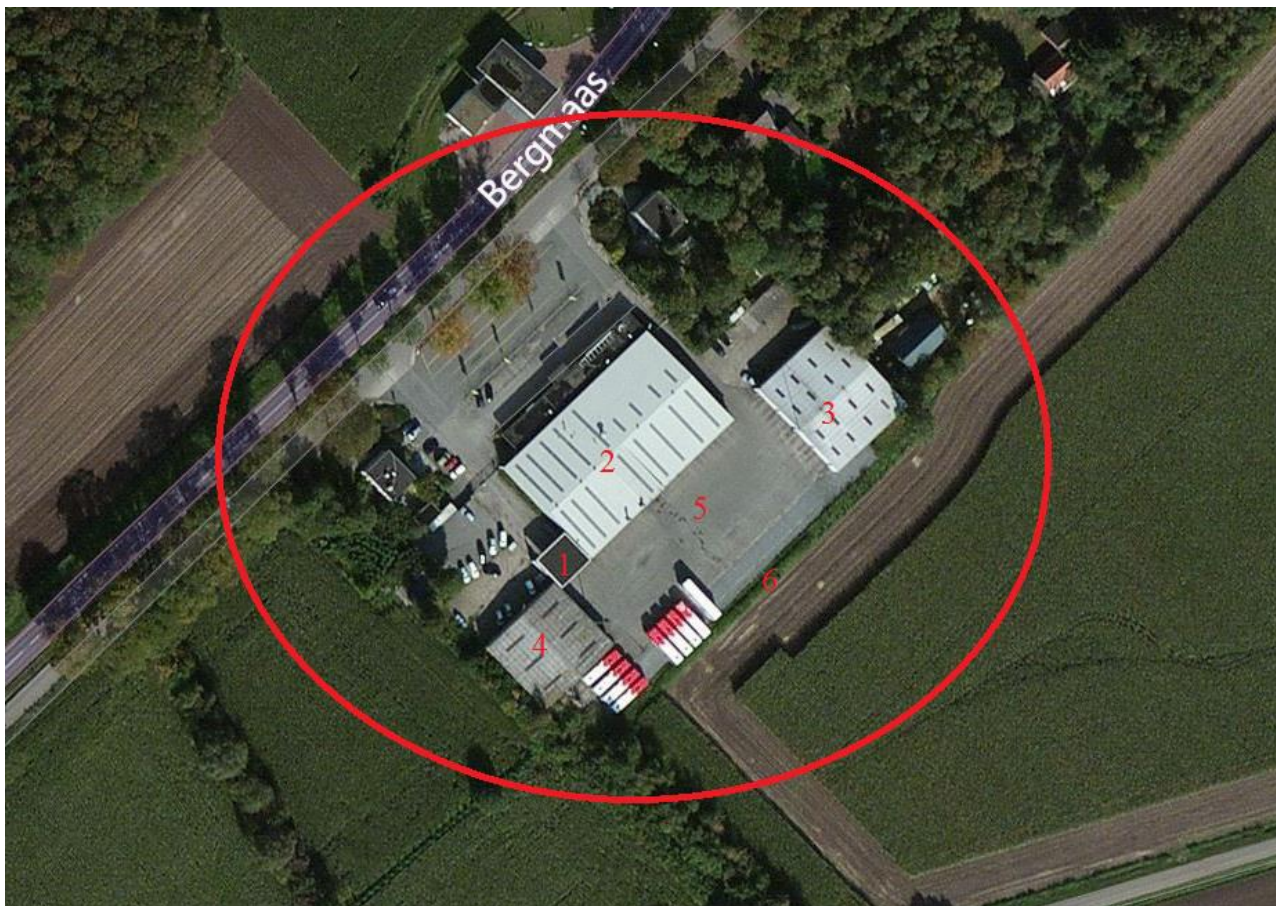
- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 4.1.1. Het plangebied bestaat uit een bedrijventerrein met een golfstalen overkapping (zie foto linksboven voorzijde, nummer 1 in figuur 4.1.1 en figuur 4.1.2.) en een verhard parkeer- en rangeerterrein (zie grote foto en foto rechtsonder voorzijde). Naast het rangeerterrein ligt een strook ruigte met soorten als bijvoet, Canadese fijnstraal, hondsdrif, bezemkruiskruid, Sint Janskruid, duizendblad, smalle weegbree, grote weegbree en gewone berenklauw. De overige gebouwen op het bedrijventerrein (nummers 2, 3 en 4 in figuur 4.1.1.) en het woonhuis vallen feitelijk buiten het plangebied, omdat er geen ruimtelijke ingrepen zullen plaatsvinden.

Het plangebied ligt aan de Udenseweg, die parallel ligt aan de Bergmaas. De omgeving van het plangebied bestaat uit akkers en achtertuinen.

Figuur 4.1.1. Het plangebied (rood omlijnd).

1 = te slopen stalen overkapping

2, 3 en 4 = te behouden loodsen

5 = te bebouwen bestaande verharding

6 = ruigtestrook

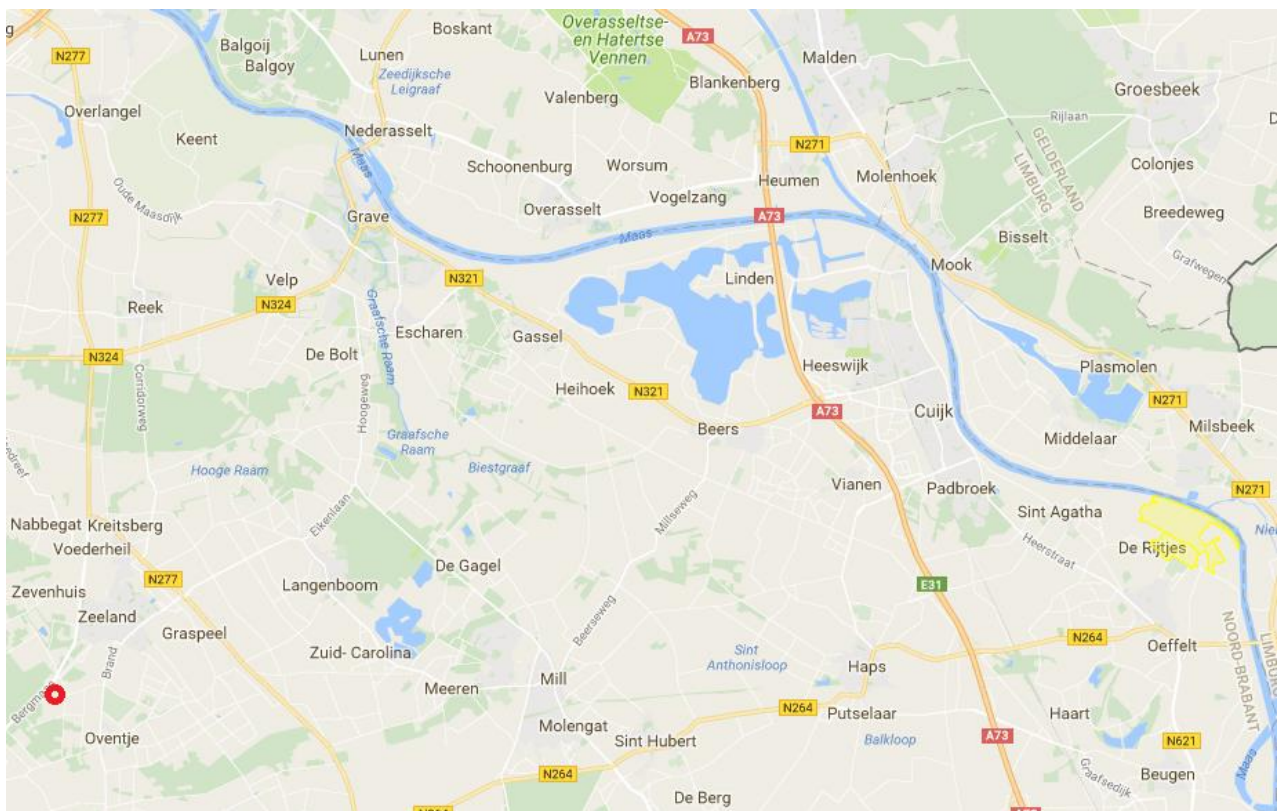
Figuur 4.1.2. De te slopen overkapping.

4.2 Natuurbeschermingswet 1998

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Sint Jansberg' en 'Oeffelter Meent'. Deze gebieden liggen respectievelijk op zo'n 18 en 19 kilometer van het plangebied (zie figuren 4.2.1. en 4.2.2.).

Figuur 4.2.1. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Sint Jansberg' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

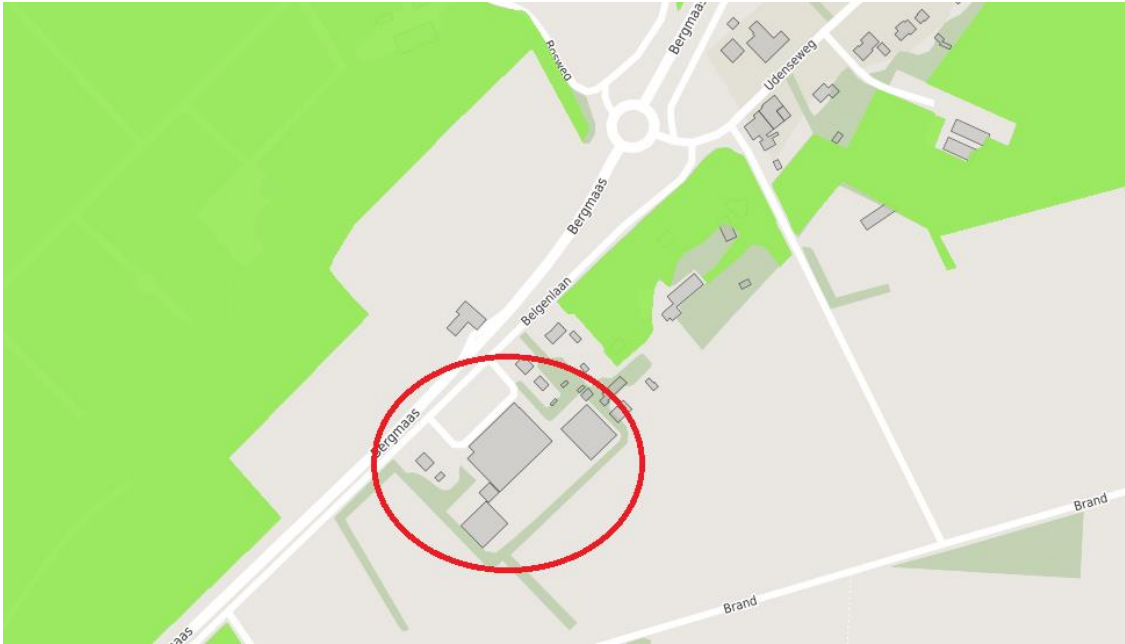

Figuur 4.2.2. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Oeffelter Meent' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands liggen op grote afstand van het plangebied (meer dan 10 kilometer). Verder ligt het plangebied op zo'n 15 km van Nationaal Landschap 'Het Groene Woud'.

4.3 Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied ligt op enkele tientallen meters afstand van het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Zie figuur 4.3.1. De nieuw te bouwen hal zal op zo'n 68 meter afstand van het NNB komen te liggen.

Figuur 4.3.1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNB (lichtgroen weergegeven).
Bron: website Provincie Noord-Brabant <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>.

4.4 Flora- en faunawet

Zoogdieren

In het plangebied zijn geen bomen of struiken aanwezig. De te slopen overkapping bestaat uit golfstaal en bevat geen openingen. Ook in de aangrenzende gebouwen zijn geen openingen aanwezig die zoogdieren toegang kunnen geven. Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het is echter mogelijk dat in de ruigtestrook naast het rangeer- en parkeerterrein enkele algemene zoogdieren voorkomen. Tabel 4.4.1 geeft de beschermde zoogdiersoorten weer die hier (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.4.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen jaarrond beschermde vogelnesten of overige strenger beschermde vogelnesten waargenomen. Omdat er in de ruigtestrook onvoldoende dekking is, zijn ook overige vogelnesten niet te verwachten.

Overige beschermde soorten

In het plangebied is geen open water aanwezig. Het is echter mogelijk dat enkele algemene amfibieënsoorten de ruigtestrook in het plangebied als landhabitat zullen gebruiken (zie tabel 4.4.2.). Reptielen zijn afwezig en andere beschermde soorten zijn niet te verwachten in het plangebied.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.4.2. (Potentieel) in het plangebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

5. EFFECTBESCHRIJVING EN -BEOORDELING

5.1 Natuurbeschermingswet 1998

Omdat het plangebied op ruime afstand (18 kilometer of meer) van Natura 2000-gebieden ligt, is het niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in deze gebieden zullen hebben. Overige beschermde natuurgebieden bevinden zich op meer dan 10 km afstand.

5.2 NatuurNetwerk Brabant

De nieuw te bouwen hal zal op 68 meter van het NatuurNetwerk Brabant (NNB) komen te liggen. Bovendien bevinden er zich andere gebouwen (onder meer een soortgelijke hal) tussen het NNB en de nieuw te bouwen hal. Het is daarom niet te verwachten dat de plannen een negatief effect op de natuurwaarden in het NNB zullen hebben.

5.3 Flora- en faunawet

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Bij de werkzaamheden in de ruigtestrook kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.

In tabel 5.3.1. zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingscategorie FF-wet	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Tabel 1		X		X	

Tabel 5.3.1. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie Bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Vanwege de lokale aard van de werkzaamheden en de grote afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten, zijn er geen negatieve effecten op deze beschermde gebieden te verwachten. Hierdoor is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

6.2 *NatuurNetwerk Brabant*

Omdat er geen negatieve effecten op het NNB zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

6.3 *Flora- en faunawet*

In de te beplanten ruigtestrook komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Flora- en faunawet zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (Tabel 1-soorten), waarvoor op grond van 'AMvB artikel 75' een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Algemene Zorgplicht: deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.

Bijlage 1. Flora- en faunawet

Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.